

CẢM NHẬN VỀ BÀI THƠ TÔI YÊU EM CỦA PUSKIN

1. Em hãy phân tích bài thơ Tôi yêu em của Puskin

Puskin không chỉ là “Mặt trời của nền thi ca Nga” ở tư cách công dân mà còn là thi sĩ ca hát tình yêu. “Hầu như tình yêu, tình bạn luôn luôn là những tình cảm chi phối nhà thơ nhiều nhất và là ngọn nguồn trực tiếp nhất của hạnh phúc và đau khổ của cả đời ông... Màu sắc chung của thơ Puskin, đặc biệt trong thơ trữ tình, là vẻ đẹp nội tâm con người và lòng nhân ái vượt ve tâm hồn”.

Thời kì sống ở Pêtecbuga, Puskin thường lui tới nhà vị Chủ tịch Viện hàn lâm nghệ thuật Nga để gặp gỡ những người làm nghệ thuật, và cũng vì một thiếu nữ đẹp tên là A. A. Olênhia, con gái vị chủ nhà. Mùa hè năm 1828, nhà thơ ngỏ lời cầu hôn nhưng không được nhận lời. Năm 1829, bài thơ ra đời trên cơ sở của mối tình có thực này.

Thơ tình yêu của Puskin thường bắt nguồn từ những xúc cảm cụ thể, chân thực với những trải nghiệm tình cảm sâu xa. Do đó, đã thể hiện được những vẻ đẹp đa dạng, tinh tế của thế giới tâm hồn con người. Bài thơ Tôi yêu em đã gây một niềm xúc động lớn lao vì đã vươn tới những giá trị tinh thần chung của loài người: Những tình cảm chân thành, cao thượng, nhân ái của tình yêu chứa đựng trong những lời lẽ giản dị, trong sáng nhất.

Ở bốn câu thơ đầu ta thấy rõ ràng tâm trạng đờn đau giằng xé của người thi sĩ, trước mối tình tan vỡ, trước người con gái ông yêu sâu sắc mà không thể có được tình yêu của nàng.

*“Tôi yêu em: đến nay chùng có thể.
Ngọn lửa tình chưa hẳn đã tàn phai;
Nhưng không để em bận lòng thêm nữa,
Hay hồn em phải gợn bóng u hoài”*

Puskin khẳng định tình yêu nồng nàn, mãnh liệt của mình bằng câu thơ lộ rất chân thành, tha thiết “Tôi yêu em: đến nay chùng có thể”. Đó là lời tỏ tình kinh điển xưa nay, nhưng lại vừa đủ chân thành, không sến súa, ủy mị, thể hiện vẻ nghiêm túc trong tình cảm của tác giả. Khẳng định thứ tình cảm sâu sắc vẫn tồn tại trong trái tim người nghệ sĩ chưa từng đổi thay, vẫn luôn sâu sắc, nồng nàn và đờn giản chỉ bằng ba chữ “Tôi yêu em”.

Dẫu rằng trái tim ấy đã bị sự vô vọng của mối tình đờn phương làm cho đau đờn, xót xa, thể nhưng thứ tình cảm mãnh liệt, nóng bỏng đờn ví như “ngọn lửa tình” ấy vẫn mãi mãi một màu nồng đờm “chưa hẳn đã tàn phai”. Điều đó càng là minh chứng cho tình yêu của Puskin là thật lòng đờn đờn, đờn không phải là thứ tình cảm nồng nờn, bỏng bột của tuổi trẻ vụng dại, mà là tình yêu chân thành, đờn thấm của một chàng trai đã trưởng thành.

Anh tôn trọng người con gái và nhận lấy những đau khổ, buồn bã về mình. Chắc hẳn anh đã có cuộc đờn tranh nội tâm gay gổ nhưng vượt lên trên tất cả, anh luôn mong người ấy đờn hạnh phúc, Nhân vật trữ tình tự chối bỏ tình yêu, chối bỏ những cảm xúc say đờm của mình và nhẫn tâm dập tắt đi ngọn lửa tình đờn ấp ủ để cô gái không phải suy tư về anh nữa. Trong tình yêu luôn tồn tại những trạng thái cảm xúc khác nhau, khi thì nồng nàn, tha thiết, khi lại giận đờn, hờn ghen:

*“Tôi yêu em âm thầm không hi vọng
Lúc rụt rè, khi hậm hực lòng ghen
Tôi yêu em yêu chân thành đờn thấm
Cầu em đờn người tình như tôi đã yêu em”*

Vì là tình cảm đơn phương nên nó diễn ra trong sự "âm thầm", im lặng không được ai khác biết đến và cũng không có nhiều hi vọng, niềm tin vào tương lai. Chàng trai có lòng ghen nhưng cũng chỉ riêng bản thân mình biết và chịu đựng điều đó. Anh yêu cô gái chân thành, mãnh liệt nhưng cũng có lúc "rụt rè", "hâm hực" bởi không được thể hiện những cảm xúc của bản thân.

Tình yêu luôn đi đôi với sự ghen tuông, nó là một trong những biểu hiện của tình yêu đôi lứa. Nhưng nhân vật trữ tình lại ghen trong âm thầm, ghen nhưng không được nói ra mà lại phải chịu những nỗi đau, nỗi tuyệt vọng giày vò, giằng xé tâm can. "Tôi yêu em chân thành như thế, dịu dàng như thế" nhưng không được em đền đáp. Phải chăng chàng trai đang trách móc cô gái? Câu thơ mang nặng nỗi buồn u ám, sự nặng nề trong tâm trạng của nhân vật trữ tình. Dường như, anh đang rơi vào sự tuyệt vọng, bất lực khi không có tư cách gì để thể hiện những trạng thái đó với người mình yêu.

Có người cho rằng, câu thơ cuối là sự chối bỏ tình yêu, có người lại nghĩ, đó là sự vun đắp. Phải chăng, nhân vật tôi muốn nhắn nhủ với người tình rằng hãy sáng suốt chọn đúng người tìm được trái tim yêu thương chân thành, đảm thắm. Có lẽ đây là lời tỏ tình vừa tế nhị, vừa kiên nhẫn.

Bài thơ khép lại với dòng cảm xúc vừa buồn thương vừa mãnh liệt, thể hiện một tình yêu chân thật, cao quý. Tôi yêu em là một lời nói nhân văn, là tiếng lòng của bao nhiêu đôi trai gái có duyên mà không có phận. Tuy vậy, tình yêu vẫn là món ăn tuyệt vời nhất cho tâm hồn con người.

2. Bài văn cảm nhận về tác phẩm Tôi yêu em

Tình yêu là một đề tài hấp dẫn, cuốn hút trong cả văn học Việt Nam và thế giới, là nguồn cảm hứng sáng tạo không bao giờ vơi cạn. Với đề tài này, Puskin, "mặt trời của thi ca" nước Nga đã đóng góp một tiếng nói riêng, một giọng điệu riêng. Bài thơ "Tôi yêu em" của ông gây xúc động cho người đọc bởi giá trị tinh thần, như Bie - lin - xki đã từng nói: "Đây là tình cảm của con người từng trải và ta cũng thấy ở đây lòng nhân ái làm lay động lòng người." Mở đầu bằng lời ngỏ "Tôi yêu em", Puskin giải bày lòng mình với một tình yêu trinh nguyên nồng cháy:

*"Tôi yêu em: đến nay chùng có thể
Ngọn lửa tình chưa hẳn đã tàn phai
Nhưng không để em bận lòng thêm nữa
Hay hồn em phải gợn bóng u hoài"*

Dịch giả khéo léo lựa chọn nhân xưng "tôi-em", không quá khách sáo, trang trọng, không quá xô bồ, thân thiết, "tôi yêu em" thể hiện mối quan hệ vừa gần vừa xa, vừa dang dở vừa nguyên vẹn, thể hiện rõ sự đảm thắm, tha thiết giữa hai nhân vật. Nhân vật trữ tình giải bày cụ thể tâm trạng, tình cảm của mình qua những chi tiết "ngọn lửa tình, bận lòng, u hoài", cho thấy một xúc cảm giằng xé, đấu tranh giữa lý trí và tình cảm.

Lý trí nói rằng "không để em bận lòng thêm nữa", nhưng con tim yêu thì "chưa hẳn tàn phai". Bốn câu thơ đầu khiến người đọc cảm nhận được tâm hồn của nhân vật tôi: Say mê và chối bỏ say mê, ngọn lửa tình rực cháy và chấp nhận dập tắt ngọn lửa ấy. Tình yêu cao thượng thôi thúc nhân vật tôi rút lui vì không muốn em phải bận lòng vì không muốn thì em u sầu. Một trái tim vị tha, một tình yêu cao thượng. Người đọc dường như đang cảm thấy một tình yêu tuy sai trái tuy đơn phương nhưng vô cùng cháy bỏng.

Ở 4 câu thơ sau bỗng nhiên cảm xúc vỡ òa, tràn ra. Có lẽ cảm xúc trong tình yêu không còn giữ kín, không còn bó buộc trong trái tim chật chội nữa. Đã đến lúc nó bật tung ra. Và cụm

từ “tôi yêu em” lại được điệp lại một lần nữa càng khẳng định hơn nữa tình yêu mà chàng trai dành cho cô gái:

"Tôi yêu em âm thầm không hi vọng

Lúc rụt rè khi hậm hực lòng ghen

Tôi yêu em, yêu chân thành đắm thắm

Cầu em được người tình như tôi đã yêu em"

Vẫn là tình yêu ấy nhưng giờ nó được tràn ra, nhân vật “tôi” đã giải bày thành lời. Rằng tình yêu này “thâm lặng”, “không hi vọng” nhưng đó là tình yêu “chân thành”, “đắm thắm”. Nhịp thơ trở nên nhanh và dồn dập hơn, tình yêu cũng trở nên còn cao và da diết hơn.

Câu thơ cuối được coi là “điểm nhấn” của cả bài thơ, cũng như là “điểm nhấn” trong trái tim của nhân vật “tôi”. Một cách nói vừa thể hiện sự vị tha khi yêu vừa thể hiện sự thông minh và khéo léo trong cách thổ lộ tình cảm. Ý thơ “cầu em được người tình như tôi đã yêu em” thật sâu sắc. Phải chăng nhân vật trữ tình đang tự khẳng định lại tình yêu của mình dành cho “em” là quá lớn và quá chân thành.

Dù tình yêu “âm thầm” không được đền đáp nhưng nhân vật trữ tình vẫn yêu chân thành và yêu tha thiết. Không đòi hỏi điều gì, không hi vọng bất cứ một điều gì. Một thứ tình yêu cao cả và vĩ đại. Tuy nhiên trong tình yêu vẫn luôn có những cung bậc, lúc dịu dàng, đắm thắm, lúc ghen tuông, lúc hờn dỗi. Đó như những nốt trầm bổng tạo nên một bản hợp xướng tuyệt vời trong tình yêu, hay nói cách khác đó chính là gia vị khi yêu không thể thiếu được.

Cảm xúc bị kìm hãm trong hai câu thơ trước giờ đây như được giải tỏa bởi tình yêu cao thượng, chân thành, đắm thắm. Nhịp điệu chậm rãi cùng âm hưởng da diết, sâu lắng góp phần diễn tả cảm xúc thiết tha và đem lại cho câu thơ sức hấp dẫn tựa lòng, vượt lên nỗi buồn đau u ám và lòng ghen tuông ích kỉ, nhân vật trữ tình cầu chúc: Cầu em được người tình như tôi đã yêu em.

Tuy nhiên, đây không đơn thuần chỉ là lời cầu chúc tế nhị thay cho lời vĩnh biệt một tình yêu không thành mà còn vừa mang niềm nuối tiếc, xót xa vừa ẩn chứa sự tự tin và niềm kiêu hãnh. Có thể sẽ chẳng có người nào yêu em chân thành, đắm thắm như tôi đã yêu em. Cũng có thể tôi và em, chúng ta đã để mất một tình yêu quý giá chẳng thể tìm lại được bao giờ. Câu thơ cuối là lời khẳng định, là sự thăng hoa của tình yêu cao thượng. Nó đã đưa tình yêu lên ngôi, làm chói sáng nhân cách của con người.

Bài thơ Tôi yêu em đã phản ánh sinh động tâm hồn trong sáng và tình yêu chân thành của nhân vật trữ tình. Nhân vật trữ tình đã vượt lên thói ích kỉ thường tình để trao gửi đến người mình yêu ước mong cho nàng được hạnh phúc. Chàng trai ấy đã giữ lại những khổ đau dằn vặt cho riêng mình để dâng hiến cho người con gái mình yêu tất cả những gì đẹp nhất của tình yêu.

3. Nêu cảm nghĩ của bản thân về văn bản Tôi yêu em

Tài năng văn chương của Pu-skin hết sức đa dạng, ông viết được nhiều thể loại và thể loại nào cũng có những tác phẩm được đánh giá là kiệt tác nghệ thuật, tiêu biểu như: Ép-ghe-nhi Ô-nhe-ghin (tiểu thuyết thơ), Con đầm pich (truyện ngắn), Bô-rít Gô-đu-nốp (kịch lịch sử),... Tình yêu là nguồn cảm hứng mạnh mẽ, bất tận trong thơ Pu-skin. Vì thế nên thơ lãng mạn của ông thấm đượm tinh thần nhân văn cao cả. Pu-skin viết về tình yêu như một sự thôi thúc, khám phá.

Qua thơ ông, những cung bậc tình cảm đa dạng, những sắc thái cảm xúc phong phú, những rung động thâm kín của con tim, những ấn tượng khó nắm bắt của tình yêu con người được

diễn tả vô cùng chân thực. Sức hấp dẫn tuyệt vời trong thơ tình yêu của Pu-skin chính là sự chân thành, cao thượng được thể hiện bằng nghệ thuật ngôn từ điêu luyện. Tôi yêu em là bài thơ thể hiện thành công điều đó.

"Tôi yêu em đến nay chừng có thể

Ngọn lửa tình chưa hẳn đã tàn phai"

Câu thơ cất lên một cảnh giản dị, chân thành như chính nỗi lòng của tác giả đang gửi gắm đến người mà mình yêu thương. Từng câu thơ chậm rãi, mang theo chút ngưng đọng nào đó. Tác giả dùng từ "chừng có thể, chưa hẳn" để nói về sự vương vấn gì đó chưa thật sự dứt khoát.

Tác giả có lẽ đang sợ điều gì đó, sợ mình làm cho người ta sợ. Mặc dù vậy nhưng câu thơ phần nào đã bày tỏ được tình yêu say mê của tác giả, đó là tình cảm đã xuất phát từ lâu lắm rồi chứ không phải chỉ mới bắt đầu. Ở hai câu thơ tiếp theo, bỗng nhiên giọng thơ thay đổi hoàn toàn:

"Nhưng không để em bận lòng thêm nữa

Hay hồn em phải gợn sóng u hoài"

Tình cảm trong trái tim của người dù đã rõ ràng rồi, nhưng nhân vật lại không muốn làm khó đối phương, làm cho người ta phải khó xử. Một trái tim yêu nồng nàn nhưng cũng rất lý trí. Hai câu thơ được ngắt ra bởi từ "nhưng", thể hiện sự dứt khoát, rõ ràng đối với người con gái. Nhân vật "tôi" tự ý thức được bản thân mình thế nào, dù có phải chịu áp lực hay chuyện gì thì cũng không muốn để người con gái phải bận lòng thêm. Có lẽ nhân vật lúc này sẽ cảm thấy rất buồn và suy nghĩ, khi không biết đối phương đang nghĩ gì và muốn gì.

Nhân vật "tôi" thật sự có một trái tim đa sầu đa cảm, biết nghĩ cho cảm xúc của người khác chứ không chỉ biết đến bản thân mình. Cảm xúc của nhân vật "tôi" ở đây chắc chắn đang bị dồn nén, không được thoát ra, không được bày tỏ khiến cho nhân vật trở nên khó chịu mà không biết tỏ cùng ai.

Đọc toàn bộ khổ thơ đầu, ta thấy cảm xúc dường như đang bị dồn nén để cho một cảm xúc khác trỗi lên. Nhân vật tôi hiện lên với một tấm lòng yêu thương rộng lớn. Có thể thấy lời thơ như những lời tâm sự của tác giả. Tâm sự với người mình yêu, tâm sự với chính mình. Tâm trạng của nhân vật trữ tình có thể nào khác hơn là tâm trạng của chính thi nhân? Mạch thơ tự sự trữ tình tiếp tục chuyển tiếp sang khổ thơ thứ hai. Cũng là cảm xúc ấy:

"Tôi yêu em âm thầm không hi vọng

Lúc rụt rè, khi hậm hực lòng ghen"

Cái tình yêu ban đầu còn rụt rè, thầm yêu trộm nhớ ấy cũng tỏ ra có phần ích kỉ. Nhưng cái ích kỉ thật đáng yêu. Lúc rụt rè, khi hậm hực lòng ghen. Tình yêu ban đầu đối với con người dân tộc nào cũng vậy, cũng có hậm hực cũng có ghen tuông, cũng rụt rè, e lệ, nhưng ấy chính là những phẩm chất mãnh liệt thiết tha và cao thượng của tình yêu.

Tôi yêu em âm thầm không hi vọng. Lời thú nhận của thi nhân cũng chính là cõi lòng của mọi con người trong tình yêu. Nhưng đó là tình yêu đẹp, tình yêu biết đặt người mình yêu lên trên những khát khao mãnh liệt của chính bản thân mình. Tôi yêu em, yêu chân thành đắm thắm.

Đây lại là lời thú nhận nữa, trực tiếp và rõ ràng. Lời nói của chính trái tim đang run rẩy vì yêu, một trái tim chân thành nhất. Đó là một lời giải bày bộc bạch tâm trạng của "tôi", cũng là lời tâm sự chân thành để người mình yêu hiểu được trái tim mình. Nhưng cũng như câu thơ

trên, ở đây, tình cảm ấy lại một lần nữa nhường chỗ cho sự cao cả: Cầu em được người tình như tôi đã yêu em.

Trái tim đang yêu vẫn đang rung động lên những cảm xúc và tình cảm đó đã dạt dào và sống động lên trong từng trang giấy và ngập tràn cảm xúc, tình yêu sâu đậm và mang màu sắc tươi tắn nó đã đẩy mạnh và xoáy sâu vào trong tâm hồn của tác giả, những cảm xúc của chính mình, những cảm xúc đó đã được thể hiện một cách ngọt ngào và mang màu sắc nhất, chúng ta có thể nhìn thấy được tình cảm yêu thương và sự đắm thắm đang dần biểu lộ trong chính cuộc đời và sự nghiệp của tác giả, cảm xúc đó đã da diết và chân thành nhất.

Những giây phút được mở trái tim yêu thương ra để biểu lộ tác giả dường như đang sống những năm tháng hạnh phúc và có giá trị nhất. Tác giả đã thể hiện được cảm xúc của mình, qua những cung bậc nhẹ nhàng nó mang dấu ấn to lớn và có điều cần thiết nhất trong cuộc đời của mỗi người. Bài thơ đã mang đậm màu sắc yêu thương và tình cảm đó rất chân thành và da diết trong cuộc đời của mỗi con người.